

ИСТОРИЈСКИ АРХИВ НИШ

директор +381 18 515 608 - тел/факс +381 18 515 609
e-mail: arhivnis@mts.rs - www.arhivnis.co.rs

Бр. 01/969-20
Ниш, 22.12.2020.

На основу члана 44. Закона о култури ("Сл.гласник РС", бр.72/09, 13/16, 30/16-испр. и 6/20), члана 16. Одлуке о оснивању Историјског архива Ниш ("Службени лист града Ниша", бр. 2/11 – пречишћен текст и 115/16 и 99/20) и чл. 35 Статута Историјског Архива Ниш, Управни одбор Историјског архива Ниш на седници одржаној 22.12.2020. године доноси

П Р О Г Р А М Р А Д А ИСТОРИЈСКОГ АРХИВА НИШ ЗА 2021. ГОДИНУ

КОНТИНУИТЕТ

Историјски архив Ниш је за седамдесет и две године постојања и рада немерљив допринос очувању драгоцене српске баштине и прерастао у препознатљиву установу чувара времена града Ниша и општина Ражањ, Сокобања, Алексинац, Сврљиг, Меровина, Дољевац и Гацин Хан. Тимским радом, уз поштовање свих закона и нормативних аката који регулишу рад архива, задржаћемо тренд, очувати позицију Историјског архива и учинити да постане још препознатљивији у Републици Србији и у ширем региону.

Наставићемо са дигитализацијом преосталих 350, од укупно 478 црквених матичних књига и омогућити корисницима онлајн приступ и коришћење дигиталних облика. Тако ће црквене матичне књиге бити заштићене, а грађани ће им лакше приступати и користити.

Наставићемо рад на сајту за потребе дигитализације архивске грађе, који ће бити прегледнији, ефикаснији и динамичнији. Уз подршку Министарства културе и информисања Републике Србије настављамо рад запослених јединственом софтверу за дигитално управљање и чување архивске грађе АРХИС, који је започео прошле године да се користи у свим архивима у Србији.

Публикације Историјског архива увек скрећу пажњу јавности и представљају значајно сведочанство времена, као и вредан документ за истраживаче и научне раднике. У 2021. години приредићемо два каталога који прате изложбе, једну нову публикацију којом ћемо представити један од преко 837 фондова и 8 збирки Архива и наставити излажење значајног часописа *Пешчаник* у два броја.

Планирана је изложба *Конкордат у Нишу 1937.* у холу Архива. Такође поставићемо сталну изложбу поред пешачких стаза кроз Тврђаву, којом ћемо на великим паноима представити архивску грађу из наших фондова. Као резултат успешне сарадње Архива и Амбасаде Велике Британије нишкој јавности биће представљена изложба *Британци и Други светски рат у Југославији* почетком године.

Да би пружио информације о културној-историјској баштини коју чува, Архив је у сарадњи са Народним музејом Ниш већ припремио изложбу фотографија старог Ниша, која ће бити презентована у 2021. години.

Планирана је сарадња са архивима и другим сродним институцијама у земљи и иностранству, размена програма и изложби, као и похађање стручних семинара из области архивистике, јавних набавки и финансијског пословања.

У овој години планирана је увођење грејања на катао на струју, поправка фасаде зграде, сређивање улаза у зграду Архива, реновирање тоалета, као и набавка рачунара и рачунарске опреме, 25 канцеларијских столица и две климе.

Због сталног увећања фондова, расположиви простор у депоима за архивску грађу коју треба да преузме из регистратура је увек актуелан проблем архива. Радићемо на обезбеђењу нових депоа и репозиторијума, али и на опремљености архивских депоа, од стално потребних полица за смештај архивске грађе до апарата потребних за контролу услова у којима се грађа чува.

Наставићемо организацију предавања, промоције публикација коришћењем нових информационо-комуникационих технологија кроз сарадњу са образовним установама, медијским кућама, како у Граду Нишу тако и шире.

Наставићемо са заштитом покретних културних добара-архивске грађе у оквиру утврђеног система заштите и коришћење културних добара и заштите друштвених интереса у овој области.

Радићемо у области стручног надзора на архивирању и чувању регистратурског материјала тамо где он настаје – у јавној управи, привредним, културним, образовним и свим другим организацијама и институцијама, без обзира на облик својине. Вршићемо излучивање безвредног регистратурског материјала коме је рок чувања истекао.

Архив ће бити на услузи корисницима архивске грађе и библиотечког фонда и обезбеђивати им научну подлогу за њихова истраживања. Грађанима ће се и даље обезбеђивати копије докумената са доказном снагом за остваривање њихових грађанских и људских права, а државним органима и друштвеним организацијама обезбеђиваће копије докумената у функцији заштите државних интереса.

ДИГИТАЛИЗАЦИЈА АРХИВСКЕ ГРАЂЕ

Технолошко окружење намеће нам да променимо своју праксу и успоставимо нове односе између садржаја и корисника поштујући препоруке комисије Европске уније која подстиче "охрабривање развоја дигитализације грађе библиотеке, архива и музеја".

Дигитализацијом се поред основног значаја, њене заштите од прекомерне употребе, омогућава већа доступност и коришћење архивске грађе, као и информација које поседују архивски документи.

Да би архивску грађу приближили корисницима набавићемо уређаје и софтвер за пословну примену података. Овде се јавља потреба за стручњацима који ће радити на изградњи и одржавању дигиталних збирки.

Дигитализација целокупне архивске грађе поред основног значаја, њене заштите од прекомерне употребе, пружа и мноштво других предности. Између осталог, рад са архивском грађом и информацијама које поседују архивски документи се убрзава и поједностављује. Дигитализацијом се омогућује двосмерно пружање информација – из саме грађе и о архивској грађи.

АРХИВСКИ ПОСАО

Архивски посао је сталан процес кога чини непрекидна комуникација. Управо то одређење комуникацијом подразумева три квалитета: научну озбиљност, морално одређење посла и креативност, без којих успешна комуникација и није могућа. Развој информационих технологија, али и захтеван корисник који тражи ефикасну, убедљиву и корисну информацију, ставили су пред Архив мноштво задатака

Служба надзора Историјског архива Ниш обићи ће и прегледати, архивску грађу и регистратурски материјал органа управе и правосуђа, као приоритетних регистратура, код којих се преглед врши сваке године; ствараоце архивске грађе из области здравства и приватних предузећа са територије града Ниша и општина: Алексинац, Ражањ, Меровина, Дољевац, Гацин Хан, Сврљиг и Сокобања. Број планираних обилазака је 100 регистратура. Приликом обиласка ствараоцима ће бити пружена стручна помоћ око израде Правилника о канцеларијском пословању, Листе категорија регистратурског материјала са роковима чувања и Архивске књиге. Примењујући прописану процедуру, служба ће давати сагласност на предлоге Правилника и Листе категорија и доносити Решења о уништењу безвредног регистратурског материјала. Приликом излучивања безвредног регистратурског материјала, код стваралаца за које је надлежан Архив Србије (републичке установе), биће пружена стручна помоћ. Служба надзора ће давати упутства за припрему документационог материјала који ће бити преузет у архив на чување и учествоваће у његовом преузимању. Преузимаће архивску грађу и регистратурски материјал регистратура престалих са радом услед стечаја или ликвидације.

Служба обраде и сређивања наставиће започето архивистичко сређивање фонда *Општина нишка Ниш* (0,70 m), *Пивара ниш* (36 m), *Водомонт* (20 m). Наставиће се рад на дигитализацији збирке фотографија и сређивање збирке *Вариа*.

Служба техничке заштите, коришћења и презентовања архивске грађе за 2020. годину ће наставити да пружа корисницима тражену документацију и услужује истраживаче, пријем нових фондова, усаглашавање са постојећим пописима, њихов смештај у одговарајуће полице и устројавање досијеа истих по архивистичком протоколу; заштиту и одржавање преузетих фондова. Вршиће се ревизија фонда *Историјског архива Ниш* (4 m); преглед и пописивање техничке документације *Скупштине општине Ниш*. Завршава се микрофилмовање фонда *Градско поглаварство 1918-1944* и током године план је да се микрофилмује фонд *Скупштине општине Алексинац 1944-* . Вршиће се излучивање финансијске документације чији је рок истекао.

КОРИСНИК

Велику пажњу посветићемо кориснику Историјског архива Ниш. Омогућићемо му да брзо и ефикасно пронађе потребне информације, али и помоћи му да успостави везу између властитог искуства и знања и оног што нуди архивска грађа, да би опет дошао. Задовољан корисник је најбоља реклама Архиву, и то на језику који се далеко чује и лако разуме.

Упретходној години нисмо успели због Ковида, па ћемо у 2021. години позвати грађане да уступе своју породичну вредну архиву на скенирање исте, уз сталну промоцију значаја чувања архивске грађе. Велику пажњу посветићемо “недосегнутим” корисницима и привући ћемо их разним активностима, програмима и маркетиншким активностима. Планиране су и сталне посете Историјском архиву, да би смо пружили прилику свим грађанима да доживе искуство које “мења живот”.

За нове, будуће кориснике, прикупити, сортирати, обрадити, заштитити и сачувати архивске фондове, да би им били доступни у најбољем стању. Политиком очувања архивске колекције се чувају за потомство, са очуваном аутентичношћу и вредношћу, да се олакша приступ и да се садашње и будуће колекције сачувају од ризика.

Обићи ћемо и пружити стручну помоћ око издвајања безвредног регистратурског материјала, сређивања и пописивања архивске грађе и припреме за примопредају свим корисницима ван Архива – имаоцима архивске грађе и регистратурског материјала.

МАРКЕТИНГ

Маркетинг је одређење Архива као установе окренуте публици. Присутност у медијима има велики утицај на углед Архива, а неопходна средства за скретање пажње предствљају оглашавање и рад са јавношћу. Радимо на комуникацијској стратегији, побољшати слику Историјског архива у јавности и одржавати корак са модерним временима.

Присуство на друштвеним мрежама користићемо за промовисање услуга и програма Архива и дигиталних колекција које се селе у то окружење.

ВРЕДНОВАЊЕ

Вршићемо мерење деловања Архива (интервјуисањем публике и тражењем мишљења пре архивске поставке, број посетилаца, трајање њихове посете, коментарима у књизи утисака, присутност и реакцијама у медијима, број тражених информација у архиву, број пружених услуга ван архива, оцена тих услуга од корисника услуге...).

МИСИЈА

Историјски архив Ниш као модерна, ефикасна и отворена установа културе и у свом раду примењује високе стандарде бриге за заштиту архивске грађе, која је доступна грађанима, научној и стручној јавности, подижући свест о њеном значају за историју града Ниша, његове околине и ширег региона, данас и у будућности.

Председник Управног одбора

Мирослав Петровић

The image shows a circular official stamp of the Historical Archive of Niš. The text inside the stamp reads "ИСТОРИЈСКИ АРХИВ" at the top, "НИШ" at the bottom, and "ИСТОРИЈСКИ АРХИВ" on the left side. There are stars on the right side. Overlaid on the stamp is a handwritten signature in blue ink.